

- [1] Brožúra:
DI Haas B. - DI Schlichting A.- Mag. Trischler K.- DI Wollansky I.- DI Steiner
T. (2005): **Gemeinde Handbuch 21, Der niederösterreichische Weg zur
Gemeinde mit Zukunft**: Amt der NÖ Landesregierung; St. Pölten, november
2005; 24s.
-

Preklad z nemčiny:

Príručka (Metodika)

Obec 21

Základný kameň obnovy obcí Dolného Rakúska

Dolnorakúska cesta k obci s budúcnosťou

Impresum:

Vlastník médií a vydavatel:

Amt der NÖ Landesregierung – oddelenie územného usporiadania a regionálnej politiky, Landhausplatz 1, 3109 St Pölten

Zodpovední za obsah:

DI Bernhard Haas, DI Alexandra Schlichting, Mag. Karl Trischler, DI Ilse Wollansky (všetci oddelenie územného usporiadania a regionálnej politiky), DI Thomas Steiner (oddelenie životného prostredia a podpory územného usporiadania)

Koncept a usporiadanie fotografie „Drevené figury“: Horvath Grafik Design

Layout: Headquarter Werbeagentur

Sadzba a výroba: Horvath Grafik Design

Konečná redakcia: Mag. Ruland Christina (oddelenie územného usporiadania a regionálnej politiky)

St. Pölten, november 2005

OBSAH

Predhovor	5
1. Obec21 je ...	6
1.1. Obec21 – rozdiel!	7
1.2. Obec21 – cieľ?	8
1.3. Obec21 – témy!	9
2. Obec21 – tak sa to robí!	10
2.1. Organizačné ukotvenie v obci	10
2.2. Cesta k Obci21 – fázy, kroky, obsah, podpora	13
2.2.1. INFORMOVAŤ a ZVIAZAŤ	14
2.2.2. Impulz pre obec – ROZHODNUTIE pre Obec21	15
2.2.3. Vybudovanie Obce21 – Nájsť spoločný smer, ORIENTOVAŤ SA	16
2.2.4. Vybudovanie Obce21 - ... a cestu tam naplánovať	18
2.2.5. Obec21- Návod na presadenie- Plány spoločne PRESADIŤ	19
2.2.6. Obec21 – POKRAČOVAŤ	20
3. Zožať ovocie Obce21	21
3.1. Vyznamenanie Obce21	21
3.2. Klub G21	22
3.3. Obec21 – Časť siete	22
4. Kraj Dolné Rakúsko – Váš partner	23

POĎAKOVANIE

Na tomto mieste by sme sa radi veľmi srdečne poďakovali členom Riadiacej skupiny a Projekčnej skupiny ako aj účastníkom a účastníčkam Diskusnej skupiny za spoluprácu formou cenných obsahových vstupov, za dôležité návrhy na organizáciu a zmeny, ako aj za oplodňujúcu výmenu skúseností vzhľadom na vývoj Lokálnej agendy 21 (LA 21) v Dolnom Rakúsku.

Naša osobitná vďaka za konštruktívnu spoluprácu patrí najmä Krajskému zväzu Dolného Rakúska pre obnovu dedín a miest (NÖ Landesverband für Dorf- und Stadterneuerung), Krajskej akadémii Dolného Rakúska (Niederösterreichische Landesakademie), koordinátorom pretrvávajúceho pôsobenia a expertom a expertkám spolkových krajín uskutočňujúcich LA 21, Dr. Kurtovi Schauerovi („pretrvávajúco radiť“- Wallner+Schauer), všetkým dolnorakúskym partnerom a partnerkám programu, osobitne DI Thomasovi Steinerovi, ktorý svojim odborným rozhľadom a osobnou angažovanosťou rozhodujúcim spôsobom spolupracoval na solídnom základe Obce21 – a prirodzene všetkým tým, ktorí nám na našej ceste opätovne poskytujú svoju podporu a motiváciu, ale aj kritiku a žiadajú opravy!

**Milé mešťanostky a milí mešťanostovia,
milé členky a milí členovia obecných zastupiteľstiev,
milé občianky a milí občania obcí!**

Dolnorakúska obnova dedín a miest pracuje teraz už dvadsať rokov spoločne s občiankami a občanmi na rozvoji našich dedín. V tomto období sa uskutočnili projekty vo viac ako 700 dedinách.

V rámci Obce21 sa táto pôvodná idea obnovy dediny v spojení s Lokálnou agendou 21 výrazne rozširuje, pretože sa teraz už neobmedzujeme na jednotlivú dedinu, ale oslovujeme celú obec. Pretože na tejto úrovni môžeme teraz so solídnou základňou, angažovanosťou a s väčším know how čeliť mnohostranným a komplexným výzvam našich časov, nachádzať nové cesty a po nich ísť.

Preto sa Obec21 zasadzuje za trvalý rozvoj obcí, v zmysle Lokálnej agendy 21, to znamená

- za obec, ktorá svoje obyvateľstvo berie vážne, prenáša naň zodpovednosť a považuje ho za partnera pri práci na budúcnosti,
- za obec a jej občanov/občianky, ktorí nerozmýšľajú a neplánujú len krátkodobu, ale sú si vedomí svojej zodpovednosti voči nasledujúcim generáciám,
- za vypracovanie koncepcie rozvoja obce s aktívnou účasťou občanov/občianok v plánovaní a uskutočňovaní,
- za ukazovateľ cesty smerom k vytrvaniu na ceste v 21. storočí.

Ak to pripustíme, môže sa stratégia Obce21 stať odpoveďou na mnohé otázky miestneho, regionálneho a globálneho vývoja. Využite túto krajskú akciu ako tlak na

miestne iniciatívy a prispejete tak k tomu, že Dolné Rakúsko nájde, spolu so svojimi občanmi a občiankami, cestu do trvalej budúcnosti bohatej na príležitosti.

Chyťte sa príležitosti a poďte s nami!

Dr. Erwin Pröll
predseda kraja Dolné Rakúsko

1. Obec21 je ...

variant celosvetovo uplatňovaných programov „Lokálna agenda 21“ (LA 21), prispôbený pre Dolné Rakúsko.

Za ním sa skrýva akčný program Spojených národov na podporu trvalého rozvoja obcí a regiónov na ceste do 21. storočia. Základom pre to je svetová konferencia o životnom prostredí v Rio de Janeiro v roku 1992, na ktorej sa 178 štátov sveta dohodlo na spoločnom akčnom programe na ochranu podnebia, životného prostredia a trvalého rozvoja. Pretože mestá a obce hrajú pritom osobitnú úlohu, v Riu sa požadovalo: „Každá komunálna správa má nadviazať dialóg so svojimi občiankami a občanmi, miestnymi organizáciami a súkromným hospodárstvom a dohodnúť sa na Komunálnej agende 21.“ Aby sa táto požiadavka uviedla do života na európskej úrovni, bola vytvorená Európska kampaň trvalého rozvoja miest a obcí. Z tejto kampane vznikli, mimo iného, charta (1994) a zväzky (2004) z Aalborgu, ktorými sa obce zaväzujú uskutočňovať cestu smerujúcu k prosperujúcemu, kreatívnemu a rozvíjajúcemu sa spoločenstvu.

V súvislosti s Rakúskou stratégiou trvalého rozvoja, prijatou spolkovou vládou v apríli 2002, bol aj na úrovni Spolkovej republiky vytvorený katalóg cieľov a opatrení, ktorý podrobne popisuje oblasti činnosti trvalého rozvoja. Jedným prvkom k uplatneniu tejto stratégie sú aj iniciatívy k uplatneniu Lokálnej agendy 21 na úrovni spolkových krajín. Referenti a referentky pre životné prostredie preto vypracovali v roku 2003 „Spoločné vyhlásenie k Lokálnej agende 21 v Rakúsku“. V ňom sa úžitok LA 21 pre Rakúsko popisuje nasledovne:

Široké zapojenie občanov a občianok má za následok súdržnosť a identifikovanie sa so životným prostredím. Na vytvorenie rovnováhy s globalizáciou sa posilnia existujúce krajské a mestské štruktúry. Ako „pomoc pre svojpomoc“ umožňuje Agenda 21 ne mieru ušité miestne a regionálne riešenia. Prispieva k zabezpečeniu prírodného dedičstva a k zlepšeniu situácie životného prostredia. Zlepšuje ekonomický kolobeh na regionálnej úrovni a vytvára nové pracovné príležitosti v obciach. Posilňuje sociálnu súdržnosť a podporuje novú kultúru vzťahov medzi politicko-administratívnym systémom a občanmi. Prostredníctvom Lokálnej agendy 21 nadobúda trvalý rozvoj konkrétne formy v každodennom myslení a konaní.

Teraz sa aj kraj Dolné Rakúsko rozhodol zúčastniť sa, v nadväznosti na cenné skúsenosti z obnovy dedín, na tomto celosvetovom programe, aby čo možno najlepšie podporil naše obce na ceste k trvalému rozvoju budúcnosti. Pomocou Lokálnej agendy 21 môžu obce

- ofenzívne a pozitívne zvládnuť výzvy búrlivého ale aj na príležitosti bohatého obdobia,
- stavať na zdravých, do budúcnosti orientovaných a trvanlivých procesoch,
- zapojiť obyvateľstvo,
- preniesť zodpovednosť na obyvateľstvo,
- brať obyvateľstvo vážne a urobiť ho partnerom novej politiky.

Lokálna agenda 21 je zakotvená aj v koncepcii rozvoja kraja pre Dolné Rakúsko, v dôsledku čoho poskytuje každý občan, každý zúčastnený, každá obec bezprostredný a dôležitý prínos k trvalému rozvoju kraja.

Lokálna agenda 21 (LA 21), resp. dolnorakúska cesta Gemeinde21 (G21)* znamená novú formu vytvárania budúcnosti prostredníctvom intenzívnej procesne orientovanej práce na úrovni obce. Otvára však tiež cenné prístupy k informáciám, umožňuje výmenu skúseností a pomáha k lepšie koordinovateľnej a širšej podpore zo strany kraja, keď umožňuje využitie ďalších podporných ciest.

Obec21 – lokálna agenda 21 v Dolnom Rakúsku – je cesta k „Obci s budúcnosťou“.

* Poznámka k prekladu: termín Gemeinde21 je v ďalšom texte vždy preložený ako Obec21, skratka G21 zostáva však nezmenená, aby sa lepšie zachoval kontakt s originálom.

1.1. Obec21 – rozdiel!

Obec21 vlastne nie je žiadnou akciou alebo iniciatívou v obvyklom zmysle slova, ale sa považuje za „sektory presahujúci integračný a sieťový nástroj“ (Spoločné vyhlásenie spolkových krajín k Lokálnej agende 21, 2003). Takýmto spôsobom otvára aj všetkým iným, v obci už prebiehajúcim, prípadne ešte len plánovaným akciám a iniciatívam nové perspektívy alebo priestor pre konanie. Obec21 v zmysle Lokálnej agendy 21 znamená robiť to, čo je „teraz treba robiť“ (= „Agenda“) pre 21. storočie, aby programy a projekty obce mohli svoje programy

trvalého rozvoja rozvinúť. Tým sa Obec21 líši od iných akcií, resp. programov, tieto však nevyklučuje, ale naopak predstavuje ich cenné a zmysluplné doplnenie.

Prostredníctvom Obce 21 sa

- **trvalosť a ucelenosť** stanú na úrovni rozvoja obce princípom,
- venuje viac **pozornosti procesom** a účinkom opatrení, čo sa prejaví v **kvalite projektov**,
- zvýši dôraz na **profesionálnosť** procesov,
- bude podporovať **práca venovaná integrácii a vzťahom** („poskytnúť hlas všetkým spoločenským skupinám“),
- vypracuje a bude presadzovať spoločné a trvalé plánovanie budúcnosti (**obraz budúcnosti spolu s prislúchajúcim programom opatrení**),
- stane možným vytvorenie novej **nosnej politickej kultúry**, čo sa prejaví v zmenených štruktúrach úloh,
- vytvorí **stabilitu**,
- **dôvera** dostane priestor a čas na rast.

1.2. Obec21 – cieľ?

Pomocou Obce21 môžu obce Dolného Rakúska dosiahnuť účinného **úžitku** s rozmanitými výsledkami, formami a na rôznej úrovni. Pritom treba explicitne vyzvať k spolupráci **obecné zastupiteľstvo a obyvateľstvo**:

- Obec21 neotvára iba cestu k „obci budúcnosti“, ale **občianky sa stanú expertkami svojho prostredia**, ktoré môžu prevziať **vlastnú zodpovednosť**. tento nezmerateľný poklad bude potom užitočný pre ich obec.
- Obec21 pomáha pri hľadaní **orientácie a zmyslu**, resp. podporuje **nové formy spolupráce medzi politikou, správou a hospodárstvom**. Takto posilňuje súčinnosť, sebavedomie a pomáha pri ozdravovaní medziľudských vzťahov, resp. pri vytváraní sociálnych sietí. Nadviažu sa kontakty medzi starými a mladými, rozvinie a nadviaže sa identita, vzniknú predstavy o budúcnosti, spoločné aktivity sa budú plánovať a uskutočňovať. V spoločnom vývojovom procese sa môžete naučiť svoju obec novým spôsobom zažiť, z tohto nového zažitia novo vytvoríte a v konečnom dôsledku prejsť do budúcnosti vlastnou a trvalou cestou.
- Obec21 ponúka aj mnohoraké **prednosti obecnej politiky**: Na jednej strane delegovaním úloh vedie k odbremeneniu obecného predstaviteľstva a na druhej strane k odbremeneniu obecného rozpočtu prostredníctvom odsúhlasených investícií a širokej akceptancii. Vedenie obce sa môže sústrediť na vlastné úlohy „vedenia záležitostí obce“ a občania a občianky sa budú cítiť spoluzodpovednými a zapojenými. Z toho vyplývajú cenné výhody a synergie pre nadväzujúce presadenie projektu.

- **Kraj Dolné Rakúsko** Vám pri akcii Obec21 poskytne **optimálnu podporu**, aby bolo možné, v rámci celosvetového úsilia, prispieť k dlhodobému zabezpečeniu životného priestoru, pretože ide o každého/ú jednotlivého/ú občana/občianku. Popri finančnej a odbornej podpore ukážeme pomocou Obce21 jednoduchú a schodnú cestu, ako môže fungovať tvorivý rozvoj obce.

1.3. Obec21 – témy!

V záujme zabezpečenia aspektov trvanlivosti a orientácie na budúcnosť sa odporúča zahrnúť a intenzívne prediskutovať nasledujúcich tém, osobitne s výhľadom na vytvorenie budúceho obrazu G21:

1. Koncept rozvoja kraja ako nadriadený rámec

V koncepte rozvoja kraja Dolné Rakúsko je v rámci procesu WIN (Wir In Niederösterreich – My v Dolnom Rakúsku) Lokálna agenda 21 – Obec21 zakotvená ako nástroj na jeho presadenie. Obraz budúcnosti obce G21 a v nadväznosti vyvinuté projekty (Program opatrení G21) majú byť preto odsúhlasené s nadradenými plánmi, predovšetkým na úrovni malých regiónov.

2. Vývoj obyvateľstva – sociálne aspekty

Osobitnú pozornosť treba venovať tiež vývoju obyvateľstva obce a jeho možného pôsobenia, pretože toto bude pri budúcom rozvoji predstavovať podstatnú veličinu vplyvu. K tomu patria hľadiská ako vývoj pôrodnosti, pokračujúce prestarnutie obyvateľstva, zaobstaranie zariadení pre infraštruktúru, ale aj tematika prírastku alebo úbytku alebo v budúcnosti nevyužitých (disponibilných) obytných priestorov.

3. Oživenie jadra obce – hospodárstvo

Pretože miestna ekonomická sila obce je podstatnou základňou budúceho rozvoja, platí tiež, túto v rámci Obce21 posilniť. To znamená asi zatriktívnenie ponuky a tvorbu jej vedomia, kooperácie ohľadne marketingu, podpora blízkych zaobstarávateľov, resp. malých a stredných podnikov, zvýšenie regionálnej tvorby hodnôt.

4. Miestne zdroje

Každá obec má k dispozícii určitý potenciál miestnych zdrojov, ktorých trvalú a dlhodobú užitočnosť treba zabezpečiť. K tomu patria, popri starostlivosti o plochy, aj kvalita a disponibilita vody, miestne existujúce rastúce nosiče energií, kultúrne statky, krajina, suroviny, produkty, ale aj aktivity a výkonnostný potenciál obyvateľstva.

5. Konzum a životný štýl

V rámci procesov G21 treba preskúmať, resp. zlepšiť rámcové podmienky, ktoré umožňujú trvalý osobný životný štýl každého jednotlivca, ako poskytnutie plôch a obecnej infraštruktúry, alebo témy ako globálna spravodlivosť (napr. Fair Trade produkty), konzumovanie regionálnych/sezónnych/bioproduktov a správanie sa každého jednotlivca vo voľnom čase.

6. Účasť a integrácia všetkých skupín obyvateľstva

Túto oblasť treba v priebehu procesov G21 permanentne preskúmať a adaptovať, najmä z hľadiska vyváženosti účastníkov (muži/ženy, mladí/starí atď.). Ďalej je tiež nezbytné, aby boli do vývojového procesu zapojené inak nedostatočne reprezentované sociálne skupiny (pohyblivé skupiny, cudzinci, okrajové skupiny...), aby sa výsledok zabezpečil dlhodobo.

Okrem toho sa môžu, resp. majú z osobitostí jednotlivých obcí G21 prirodzene vyplynúť ťažiská, ktoré rozhodujúcim spôsobom charakterizujú pozíciu obce a tak podporujú jej trvajú budúcu orientáciu, napr. tematickým zameraním obce, dôležitými vedúcimi odvetviami alebo zariadeniami.

2. Obec21 – tak sa to robí!

Nasledujúce kapitoly Vás informujú o praktických spôsoboch prístupu k Obec21 a dávajú odpovede na otázky, ako sú: Ako začneme v našej obci? Čo pre nás vyplynie z procesu spoluúčasti občanov a občianok? Aká podpora, aké náklady sú s tým spojené?

Ďalej obsahuje táto kapitola tiež údaje o približnom trvaní jednotlivých fáz a o programe podpory zo strany kraja. Doplnená o niekoľko podstatných tipov je UKAZOVATEĽOM CESTY, aby Vás s istotou a úspešne previedla týmto procesom.

Rozhodnúť		Štartovať do spoločnej budúcnosti
Orientovať		Dať šancu víziám
Plánovať	Informovať a	Prevziať zodpovednosť
Presadiť I	zapojiť	Nájsť silu v spoločnom konaní
Presadiť II		Ísť spoločnou cestou
Pokračovať		Zodpovedne a spoločne vytvoriť budúcnosť

2.1. Organizačné zakotvenie v obci

Procesná práca potrebuje dobrý organizačný rámec, inak nie je, resp. nebude trvalá. Zodpovedajúco požiadavkám jednotlivých fáz vytvorenia Lokálnej agendy 21 (pozri kap. 2.2 a nasl.) je preto potrebné vytvoriť nasledujúce predpoklady:

- dobré zakotvenie procesov Obec21 v správe a politike obce,
- zabezpečenie štruktúry obce pre proces spoluúčasti.

Pritom je predovšetkým potrebné dbať na dostatočnú podporu a motiváciu základných tímov, resp. pracovných skupín, pri plánovaní a uskutočňovaní projektu prostredníctvom obecnej rady a obecnej správy. Ďalej je potrebné, aby jednotliví aktéri/aktérky, skupiny a zodpovedné osoby plnili v procese vždy rozdielne úlohy, resp. pokrývali rozdielne oblasti zodpovednosti.

Zodpovednosť za proces	Účast'	Sprevádzanie
Starosta strategické riadenie		Sprievodca procesom externé sprevádzanie
Predstavenstvo obce Obecná rada nositeľ stratégie	Pracovné skupiny obsahová úroveň účast' občanov	
Vedúci(a) základného tímu operatívne riadenie	PS PS PS PS občania školy spolky iniciatívy základne	
Základný tím nositeľ operatívy		Externí experti podľa potreby

Strategická úroveň

Pozostáva zo starostu/starostky, predstavenstva obce a obecnej rady. Starosta je strategickým vedúcim Obce21, predstavenstvo obce a obecná rada tvoria rozhodovací orgán. Konkrétne to znamená, že sa vedenie obce vo svojich výboroch musí téme Obec21 obzvlášť venovať.

Základný tím (= operatívna úroveň)

Základný tím je príslušný pre konkrétne uskutočňovanie Obce21. Z toho vyplývajú úlohy, ako napr.:

- vedenie a riadenie komunikácie v procese zúčastňovania sa (správy, informácie...),
- rozdeľovanie zdrojov,
- vyhodnocovanie procesov,
- organizácia akcií,
- práca s verejnosťou,
- poverovanie expertov pre poradenstvo v obsahových otázkach (napr. v pracovných oblastiach,
- priebežné uskutočňovanie potrebných korektúr kurzu (v zmysle „okruhu riadenia nepretržitého zlepšovania“*),
- zabezpečenie kvality.

Zloženie základného tímu má odzrkadľovať rozmanitosť obce (mladí/starí, muži/ženy, menšiny/silní zástupcovia obce, politici/mandatári/občania).

Riadenie základného tímu

Riadenie základného tímu má hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie Obce21, podobne ako štáb mešťanostu. Táto funkcia je osobitne vhodná najmä samostatné zodpovedné ďalšie vedenie Obce21 po ukončení externého sprevádzania projektov.

Pracovné skupiny

Tu budú občania, zúčastňujúci sa procesov, vytvárať na jednej strane obsahovú prípravu, koncepty a základy obecnej politiky (za účasti externých expertov) a následne potom zodpovedať za spoločné presadzovanie projektov. Preto sa odporúča, aby sa tieto skupiny mohli v jednotlivých fázach (orientácia, plánovanie, uskutočňovanie) vždy znova stretnúť a urobiť zadosť aktuálnym požiadavkám a potrebám zúčastnených ale aj definovaným pracovným cieľom.

Sprievodcovia procesom (externé sprevádzanie)

Vyškolení spolupracujúci Zväzu pre obnovu obcí a miest (Verband der Dorf- und Stadterneuerung) Vás budú v priebehu celej cesty Obce21 podporovať a sprevádzať.

Externí experti

Aby bolo možné použiť profesionálnu obsahovú podporu (dobrozdania, odborné informácie atď.), existuje možnosť prizvať si odborníkov.

---

*) *Poznámka v originálnom nemeckom texte:* Okruh riadenia nepretržitého zlepšovania“ – tento pojem pochádza pôvodne z automatizačnej a regulačnej techniky, pre svoje systematické a celostné ponímanie sa často používa aj v riadení kvality. Vzhľadom na to, že vyporiadanie sa s trvanlivosťou, resp. s Lokálnou agendou 21, je zamerané aj na celkové hľadisko komplexných súvislostí (hospodárske, sociálne, ekologické, globálne) možno tento model okruhu riadenia využiť aj tu na zabezpečenie kvality

2.2. Cesta k Obci21 – fázy, kroky, obsahy, podpora

Proces Obec21 sa môže stať úspechom iba vtedy, ak jeho priebeh, resp. obsah zodpovedajú cieľom a ideálom trvalého rozvoja. Čo však znamená „trvalý rozvoj“ v konkrétnej aplikácii: - Pravdepodobne to už tušíte: Odpoveď na túto otázku asi môže každá obec nájsť len pre seba! – ALE kraj Dolné Rakúsko Vám s Obcou21 ponúka rámec, ktorý môže byť aj ukazovateľom cesty, nakoľko znázorňuje celý vývojový proces, vrátane dôležitých míľnikov, so svojimi šiestimi fázami (informovať a zapojiť, rozhodnúť, orientovať, plánovať, uskutočniť, pokračovať) určuje vždy iné ťažiská pracovného procesu a ponúka najrôznejšie pomocné stanoviská, zodpovedajúce požiadavkám. Trvalý rozvoj vo Vašej obci podľa toho začína celkom jednoducho: „Mať odvalu!“ začať, nasledovať ukazovateľ cesty, dbať na míľniky a vziať so sebou na túto cestu čo najviac spoločníkov. Zbytok je časťou spoločnej cesty – krok po kroku sa usilujú všetci k jednému spoločnému cieľu. (Pozor: Môžu sa vyskytnúť aj zakopnutia o kameň, križovatky a obchádzky!).

Nasledujúce kapitoly podrobne vysvetľujú jednotlivé fázy Obce21. Na začiatok sa uvedú témy jedného z najdôležitejších ťažísk Obce21: **informovať a zapojiť**, pretože tieto sa ťahajú priebehom celého procesu a sú stálymi sprievodcami. Potom sa začne s **impulzom obce**, pretože ide o zásadné rozhodnutie „Obce21 – áno alebo nie“ a o dobrú prípravu na možné započatie akcie. Po nej nasleduje **vytvorenie G21**, srdce, resp. vlastný vývojový proces Obce21, ktorý pozostáva z fáz orientácie a plánovania. V nadväznosti na ne ide pomocou **G21 – sprevádzanie pri uskutočňovaní** najmä o realizáciu opatrení a projektov, resp. vo fáze **pokračovania** o zakotvenie procesných štruktúr a podstatného obsahu G21, ako aj o pokračovanie aktívneho vývoja obce. Popis jednotlivých fáz poskytuje v závere informáciu o zodpovedajúcich kritériách, míľnikoch, trvaní, podporných kvótach a požiadavkách zo strany kraja Dolné Rakúsko na obce a tipy na praktické uskutočnenie. Tento ukazovateľ je súčasne aj rukoväťou pre kraj Dolné Rakúsko na sledovanie a posudzovanie priebehu procesu.

Obce a ich občania sa rozhodnú pre cestu do **aktívnej, spoločnej budúcnosti**. Kraj Dolné Rakúsko ich pritom podporí finančne, neformálnym a poradenským spôsobom.

Rozhodnutie

Pri vyhľadávaní **spoločných vízií** v obci napomáha kraj Dolné Rakúsko profesionálne sprevádzanie projektu a účasť občanov (napr. ponukami vyškolenia).

Orientácia

Informovať

Spoločným plánovaním prevezmú zúčastnení a zapojit' zodpovednosť a dosiahnu tým m.i. efektívnu deľbu práce pri vytváraní svojej budúcnosti.

Plánovanie

Z toho môžu všetci zúčastnení nadobudnúť silu do **spoločnej práce**

Presadenie I
Presadenie II

Nakoniec platí, ísť ďalej cestou s vlastnou zodpovednosťou, resp. **spoločne prežívať**

Pokračovať

budúcnosť

2.2.1. Informovať a zapojiť

Účasť občanov jedným z centrálnych prvkov procesu Obec21. V podstate ide pritom nielen o širokú informovanosť, ale predovšetkým od fázy orientovania o „pocitív zúčastnenie sa“. **Pocitívne zapojenie** sa vyznačuje aj vydaním **jasných rámcových podmienok** zo strany vedenia obce a – v tomto zabezpečenom rámci – otvorením priestorov pre obsahovo orientované práce občianskych skupín, spolkov, ...ako aj pre zodpovedajúce **zohľadnenie výsledkov pri nachádzaní riešení**.

Trvanie: neustále.

Na dobré a úspešné presadenie Obce21 je priebežne potrebný otvorený a pocitívny dialóg. Informovanie a zapojenie obyvateľstva sú pritom najpodstatnejšími záležitosťami počas celého procesu. To je však možné len vtedy, ak je vedenie obce (starosta a obecná rada) ochotné vykročiť na nové cesty, pripustiť rozvoj aj s rizikom zlyhania a pridať zdravú mieru dôvery v schopnosti občanov ako „expertov pre obec“. Na druhej strane to vyžaduje aj na strane obyvateľstva záujem o dianie v obci, resp. vôľu ku zmene a spoločnej tvorbe. Úspech procesu Obec21 závisí predovšetkým od vzájomného rešpektu pri výmene názorov s oponentom, od spôsobu vzájomných stykov ktoré vytvárajú spoločenstvo a od trvalej výmeny informácií medzi všetkými zúčastnenými.

TYP:

Pri zostavovaní **základného tímu a pracovných skupín** je nevyhnutné zapojiť aj v obci sídliace spolky, zväzy, inštitúcie atď. Rovnako môže byť zmysluplné zapojiť do pracovných skupín tematicky príslušného člena obecnej rady, ale v tomto prípade bez vedúcej funkcie v tíme.

Aby sa mohol vyčerpať potenciál osôb ochotných sa zúčastniť a zapojiť čo možno najviac občanov/občianok, máte možnosť využiť rôzne formy **aktivovania a motivovania**. Okrem obvyklých médií, ako sú

obecné noviny,

výstavy,

- prezentácie,
  - usporiadanie podujatí
- by mali pritom prísť do úvahy aj
- vlastný magazín Obec-21,
  - oznámenia v rozhlase,
  - slávnosti Obec-21 alebo
  - internet

ako platformy pre informácie, komunikáciu a interakciu. V tejto súvislosti sa ponúka tiež možnosť predstaviť jednotlivé osoby ako „nositeľov“ Obce21 a poskytnúť im príslušné uznanie za ich angažovanosť v procese.

Okrem toho sa zdá byť zmysluplným aj vytvorenie vlastnej skupiny pre prácu s verejnosťou, ktorá funguje predovšetkým ako rozhranie voči širokej verejnosti, ktoré by prezentovalo proces Obec21 navonok a bolo partnerom pre oslovenie záujemcov alebo nezúčastnených. Túto úlohu však môže uskutočňovať aj základný tím.

2.2.2. Impulz obce – ROZHODNÚŤ SA pre Obec21

V tejto prvej krátkej fáze sa má obec dohodnúť s aktívnymi občanmi/občiankami a s kľúčovými osobami (napr. predsedami spolkov, podnikateľmi) na ochote **spoločne zahájiť a uskutočniť proces Lokálnej agendy 21.**

Na krajskom pracovisku pre obnovu obce a koordináciu Agendy 21 dostanete **prvotnú informáciu k Obci21** ako aj **formulár prihlášky** „Návrh podpory impulzu obce“ („Förderantrag Gemeindeimpuls“), pomocou ktorého môžete bez byrokracie požiadať o podporu tohto impulzu obce. Spracovanie návrhov sa uskutočňuje podľa poradia obdržania žiadostí a podľa rozsahu kapacít na podporu a starostlivosť. Krajské pracovisko pre obnovu obcí a koordináciu Agendy 21 Vás bude rado informovať o aktuálnom stave.

Zahájiť spoločnú budúcnosť

Trvanie: 2-4 mesiace

Kvóta na podporu: max. 80 %

1. Odsúhlasenie v predsedníctve obce a obecnej rade s následným **uznesením obecnej rady** k vybudovaniu Obec21
2. Zapojenie kľúčových osôb a záujemcov (**Zostavenie základného tímu**)
3. Uskutočniť v obci prieskum existujúcej situácie
4. Vypracovať podmienky pre „**Návrh podpory Obec21**“

Skôr ako sa obec, spolu so všetkými dôležitými skupinami, vydá na cestu ku spoločnému programu budúcnosti, treba na začiatku uskutočniť celkom vedomé rozhodnutie sa pre celý nasledujúci proces, pre poctivé zúčastnenie sa občanov/občianok a spoločné vytvorenie budúcnosti smerom k trvalému rozvoju. Konkrétne to znamená, že sa ako prvý krok obec rozhodne písomne oznámiť Krajskému pracovisku pre obnovu obcí – koordinácia Agendy 21 svoj zásadný záujem o Obec21. Po **prvej informácii zo strany Krajského pracoviska pre obnovu obcí – koordinácia Agendy 21** ako aj po **predložení „Návrhu podpory impulzu obce“** začína v obci vlastná fáza rozhodovania.

Pritom treba predvídať najmä nasledujúce kroky: Obec má v tejto fáze predovšetkým možnosť, aby sa sama o Obci21 podrobne informovala. Prvou formou účasti je získanie súhlasu dôležitých **kľúčových osobností** (napr. vedúcich úradov, zástupcov spolkov, zväzov, škôl, osôb verejného života obce, obchodníkov, prevádzkovateľov živností, v obci žijúcich odborníkov atď.).

Po odsúhlasení v obecnej rade, resp. v predsedníctve obce a po následnom **rozhodnutí obecnej rady s kvalifikovanou väčšinou** (spravidla 2/3-ová väčšina) môže obec požiadať dolnorakúske Krajské pracovisko pre obnovu obcí – koordinácia Agendy 21 o prijatie do podporného programu pre „Obec21“. K tomuto termínu uskutočniť nasledujúce kroky:

- poverenie **externého sprevádzania procesu** pre impulz obce kontrasingnovaným pracovným dokladom s Dolnorakúskym krajským zväzom dolnorakúskej obnovy dedín a miest,
- informácia a zapojenie **dôležitých kľúčových osôb** obce,
- zostavenie **predbežného základného tímu**, podľa možnosti vyváženého s ohľadom na záujmy jednotlivcov (ustálenie základného tímu sa uskutoční vo fáze „orientácia“),
- definovanie **pravidiel hry a záväznosti pre priebeh rozhodovania**, resp. pre komunikáciu vnútri obce ako základu pre dobré vzťahy medzi vedením obce, základným tímom a pracovnými oblasťami,
- uskutočniť prvý **základný prieskum situácie v obci**, aby sa videlo, čo sa doteraz stalo a kde sa obec nachádza, resp. na čo sa má zamerať hlavná pozornosť v procese Obec21.

TYP: Pri uskutočňovaní fázy Impulz obce nadviažte zavčasu kontakt s Vaším príslušným sprievodcom v procese zo Zväzu pre obnovu obcí Dolného Rakúska (NÖ Dorferneuerung). Tento Vás môže pri Vašich požiadavkách optimálne podporovať a poradiť Vám napr. pri moderovaní prvých rozhovorov, plánovaní exkurzií atď.

2.2.3 Vytvorenie Obce21 – nájsť spoločný smer, ORIENTÁCIA...

Keď **kľúčové osoby** obce urobili **rozhodnutie o uskutočnení Obce21**, musí byť toto rozhodnutie potvrdené **uznesením obecnej rady**. Až potom vám kraj poskytne pre vytvorenie Obce21 **rozsiahlu odbornú a finančnú podporu procesu**.

V priebehu **požiadania o podporu** predložíte Krajskému pracovisku pre obnovu obcí-koordinácia Agendy 21:

- **jasný popis** vášho zámeru na **štandardizovanej žiadosti** („žiadosť o podporu na vytvorenie G21),
- kópiu uznesenia obecnej rady k vytvoreniu G21,
- **dohodu s vyškoleným sprievodcom procesu** (kontrasingnovaný pracovný doklad s Dolnorakúskym zväzom pre obnovu miest a dedín),
- **výsledky základného prieskumu situácie v obci**.

Došlé podklady pre vytvorenie Obce21 **sa preskúmajú a vyhodnotia** podľa **kritérií G21** (G21-Infoblatt – pozri prílohu) a sú základom pre schválenie alebo zamietnutie podpory zo strany kraja. Rozhodnutie o podpore počas vytvorenia G21 prebieha v dvoch etapách, zodpovedajúco kritériám, resp. míľnikom fáz Orientácia a Plánovanie. K tomuto časovom okamihu možno žiadať výlučne úhradu externého sprevádzania procesu ako aj vždy na základe požiadavku výlohy

na proces (napr. práca s verejnosťou) a na výkony expertov pre účely poradenstva (napr. znalci, plánovači dopravy, školitelia pre motiváciu atď.).

Dať príležitosť víziám

Trvanie: 6-10 mesiacov

Kvóta na podporu: 50-70 %

5. Občanov v rozsiahlej miere **informovať a zapojiť**
6. **Spoznať** spoločné **silné stránky a príležitosti**
7. Vyvinúť a schváliť spoločný **obraz budúcnosti**
8. Uskutočniť **kontrolu dimenzií**

Potom čo obec dostala od Krajského pracoviska pre obnovu obcí - koordinácia Agendy 21 prísľub podpory, je ďalším veľkým krokom spoločný pohľad do budúcnosti. Výstavba Obce-21 začína fázou Orientácia.

Najdôležitejšou úlohou je teraz **získať** v obci **čo najviac občanov pre spoluúčasť**. Na prvom spoločenskom podujatí (zhromaždenie občanov, zhromaždenie k zahájeniu a i.) treba prezentovať celkový rámec Obce21 s cieľom dosiahnuť, aby si každý občan uvedomil, že je súčasťou lokálnej agendy Obec21 a že takto dostáva príležitosť aktívne spolupôsobiť pri rozvoji obce. Ide teda v menšej miere o čisté šírenie informácií, ale oveľa viac o **aktivizáciu a vytváranie vedomia** v obyvateľstve.

Ďalej ide teraz o to, vytvoriť organizačné základy, to znamená

- **zostaviť základný tím** zobrazujúci obec (reprezentujúci sektory, skupiny, strany, resp. s odborníkmi, mandatármi a občanmi) a v súhlase s obecnou radou ho urobiť trvanlivým,
- **vyjasniť** v základnom tíme **vedúce funkcie**,
- stanoviť pravidelné stretnutia základného tímu,
- začať **s vyškolením vedenia základného tímu** (pozri informačný list „Vyškolenie“).

Rovnako sa musí obec postarať o poskytnutie zdrojov a infraštruktúry na podporu informačných tokov a pre prístup k všetkým relevantným dátam (konceptie, plány).

Hlavnou úlohou všetkých zúčastnených v tejto fáze je stanoviť **budúci obraz** obce, ktorý následne schváli obecná rada. Základom tohto budúceho obrazu su:

- žiadosti, priania a predstavy všetkých spolupracujúcich občanov obce,
- analýzy, týkajúce sa silných, slabých stránok, príležitostí a rizík, resp. analýza obce vo vzťahu k trvanlivosti,
- výsledky pracovných skupín,
- odsúhlasenie s WIN stratégiou Dolného Rakúska, resp. s inými relevantnými programami, ale aj s vlastnými plánovacími dokumentmi obce, osobitne s plánmi starostlivosti o plochy, miestnymi vývojovými koncepciami a pod.

Pred oficiálnym vstupom do plánovacej fázy G21 posúdi túto predstavu budúcnosti Krajské pracovisko pre koordináciu obnovy obcí Agenda 21 a bude predložená k vyjadreniu úradnému znalcovi pre miestne priestorové plánovanie,

aby sa vylúčili prípadné rozpory v plánovaní, resp. konflikty vo využití. Schválený obraz budúcnosti je potom základom pre teraz nasledujúce vypracovanie projektu v pracovných skupinách a nadväzujúce určenie obsahového programu opatrení.

Aby sa priebeh Obce 21 urobil v obci viditeľným a prípadne sa mohlo zasiahnuť s opravou, podporí Vás kontrola rozsahu (Dimensionen-Check). Táto prednesie na základe určitého súboru ukazovateľov súčasný stav zmeny v priebehu dlhšieho časového obdobia podľa troch rozmerov trvalosti – životné prostredie, sociálne otázky a hospodárstvo. Bližšie informácie poskytnete informačný list G21 (pozri prílohu).

TYP:

Aby sa kvalita, resp. užitočnosť Obce21 ešte zosilnila, môžu sa analýzy pripraviť rozsiahlejšie alebo za rozsiahlejší priestor (napr. analýzy regiónov), alebo zapojíte do procesu moderné médiá, ako sú informačné a komunikačné kanály.

Prosím dbajte, aby sa osobitná pozornosť prisúdila **profesionálnemu a poctivému spôsobu postupu pri zúčastňovaní sa a nachádzaní rozhodnutí.**

2.2.4. Vytvorenie Obce21 – ...a cestu tam NAPLÁNOVAŤ

Prevziať zodpovednosť

Trvanie: 2-8 mesiacov

Kvóta ne podporu: 50-70 %

9. Opatrenia spoločne **plánovať** (pracovné skupiny)
10. **Projekty** preskúmať z hľadiska trvanlivosti **a proces vyhodnotiť**
11. Odsúhlasiť a uzavrieť **program opatrení**
12. Doterajšiu cestu **osláviť** a začať uskutočnenie

Potom čo vo Vašej obci vznikol spoločný obraz budúcnosti, platí teraz vo fáze „plánovania“ **konkretizovať predstavy, myšlienky a vízie do projektov, opatrení a akcií** a predovšetkým ich zamerať na trvalú účinnosť (kontrola projektu) ako aj na stálosť v budúcnosti.

V priebehu procesu účasti občanov by sa mal pomocou

- pravidelného stretávania sa základných tímov a zasadnutí pracovných oblastí
- odsúhlasenia obecnou radou a predstavenstvom obce
- odsúhlasenia s nadradenými programami kraja Dolné Rakúsko (informačná povinnosť sprevádzania projektu) ale aj s plánovacími dokumentmi v obci

stanoviť **rozsiahly program opatrení**, na základe ktorého obecná rada prijme rozhodnutie o projektoch Obce21, ktoré sa majú uskutočniť. Potom možno hneď

uskutočniť prvé, rýchlo realizovateľné opatrenia, aby bolo možné navonok preukázať rýchly úspech. Na konci tejto fázy majú všetci zúčastnení a zúčejmci mať možnosť sa na jednej **slávnosti G21** spoločne tešiť, zväžiť čo sa vykonalo a naladiť sa na nový úsek, uskutočňovanie programov opatrení G21.

Správa Krajskému pracovisku pre obnovu dedín a koordináciu Agenda 21 o priebehu a výsledkoch procesu účasti občanov je ako doplnok k vyhodnoteniu týchto projektov základom pre zapožičanie vyznamenaní (pozri kap. 3.1) k „Obci21“ zo strany kraja Dolné Rakúsko a tým k členstvu v Klube G21 (pozri kap. 3.2).

Typ:

Doplnkovo možno aj tu opäť prizvať k efektívnemu plánovaniu expertov alebo využiť informačné cesty zapojením kraja Dolné Rakúsko. Vytvorenie nových spoločných tradícií zakladajúcich identitu (slávnosti, pravidlá hry, vzájomná komunikácia) alebo symbolov môže v tomto období tiež pozitívne vplývať na proces.

Aby sa umožnila úspešná účasť musia byť pre občanov prístupné aj zodpovedajúce **finančné prostriedky a odborné informácie**. Práve **pri plánovaní opatrení** potrebujú často občania kvalifikovanú podporu, aby zámery boli aj realistické a uskutočniteľné. Preto sa **časť podporného rozpočtu** pre základný tím venuje **na výkony expertov** (napr. plánovačom, prierezovým pracovníkom, znalcom) **ale aj na procesné náklady** (práca s verejnosťou, prenájom miestností, materiál atď.). Tým sa má zabezpečiť, aby v procese spoluúčasti vznikli **riešenia**, ktoré budú **široko chápané a aj odborne fundované**.

2.2.5. Sprevádzanie presadenia Obce 21 – plány spoločne PRESADIŤ

Odteraz platí, účinne pracovať na **realizácii projektu**. **Aktivity všetkých zúčastnených** by sa mali teraz zamerať na realizáciu, resp. vykonanie programov opatrení Obce21.

Na základe spoločne vypracovaných základných dokumentov – obraz budúcnosti, strategické ciele, plán uskutočnenia – platí teraz, tento **program aj uskutočniť a spoločnú prácu vykonanou za spoločnej účasti občanov** aj v obci **trvale etablovať**. Preto kraj Dolné Rakúsko podporuje naďalej všetky obce, ktoré uskutočnili výstavbu Obce21 a teraz majú v úmysle trvalé zakotvenie procesu ako aj uskutočnenie ideí projektu.

Pretože často osobné konflikty v rámci procesu účasti prekazia úspešné uskutočnenie dobrých myšlienok projektu, je v tejto fáze tiež dôležité aktívne využiť prvé úspechy. Tak sa podarí v obci stanoviť stabilnú štruktúru a uznávané pravidlá hry, aby sa už proces spoluúčasti nedal viac tak jednoducho odstrániť.

Táto **podpora sprevádzania presadenia G21** má Vám ako aktívnej obci preto pomáhať, aby ste mohli aj zožať ovocie spoločnej práce, tým že ste teraz ak

členom Klubu G21 (pozri kap. 3.2). Nezávisle na tom sú však možné podpory projektu, ktoré slúžia konkrétnemu presadeniu myšlienok.

Zaslanie žiadosti o podporu sprevádzania presadenia sa uskutočňuje opäť použitím **štandardizovaného formulára** „Návrh na podporu pre sprevádzanie presadenia G21“ na Krajské pracovisko pre obnovu obce-koordinácia Agendy 21. Predpokladom pre podporu sú:

- pozitívna **správa o vyhodnotení** nezávislým skúšobným miestom (Niederösterreichische Landesakademie),
- predloženie správy, ktorá robí zrejým **splnenie kritérií**,
- novšia **dohoda s vyškoleným sprievodcom procesu** pre sprevádzanie presadenia G21.

Presadenie I (PI) – Spoločne **presadiť program opatrení** a cítiť silu v konaní

Presadenie II (PII) – **Preskúšať** cestu, v osvedčenom **pokračovať** a **nové začať**

Trvanie: každé cca 12 mesiacov.

Kvóta na podporu: 50-70 %, plus možné podpory projektu z programov Dolného Rakúska.

Pri presadzovaní projektov sa odporúča mať na zreteli nasledujúce **kritériá**:

- participatívne prevzatie zodpovednosti za projekty („Občianky nesú zodpovednosť“),
- pravidelné platformy projektu so základným tímom,
- odsúhlasenie vedením obce,
- starostlivosť vo vykonávaní (plány projektov, kontrola výsledkov atď.),
- zabezpečenie ďalšieho vedenia procesu a zabezpečenie štruktúry.

To znamená, že aj tu je opäť žiaduce zapojenie širokej verejnosti, rovnako sa aj tu vyžadujú opäť hodnotiace kroky, a to ako v procese, tak aj pri jednotlivých projektoch.

Osobitosťou samostatnej fázy „Presadenie II“ je ťažisko, aby sa **spoluúčasť občanov** stala v obci **zažívanou samozrejmosťou**. To znamená, že spoločný vývoj sa stal **vlastným záujmom a receptom úspechu** aktérov. Práve preto treba ešte zvládnuť nasledujúce úlohy:

- **projekty a opatrenia ďalej uskutočňovať**,
- **urobiť úspech** trvalého rozvoja obce **viditeľným**,
- pripraviť organizačné formy, štruktúry, zodpovednosť pre nasledujúcu fázu „Pokračovať“,
- zaviesť, resp. zabezpečiť pravidlá kontinuálneho zlepšovania.

Po ukončení tejto fázy má obec vlastnou silou pokračovať cestou Obce21 a čeliť s presvedčením veľkým výzvam.

Typ:

Okrem toho sa v tomto čase ponúka ešte raz dôkladne preskúmať pravidlá hry a ich platnosť pre spoluprácu v obci. Následne by mohla primerane vybavená **výročná slávnosť G21**

- doteraz dosiahnuté prezentovať širokej verejnosti,
- vyvolať u všetkých zúčastnených nový posun aktivity a motivácie,
- podporiť výmenu skúseností s inými LA 21 obcami.

2.2.6. POKRAČOVAŤ v Obce21

Vytvárať budúcnosť

na vlastnú zodpovednosť a
vlastnou organizáciou

Trvanie: približne 24 mesiacov a dlhšie.

Len možnosť viacerých požiadaviek
projektov prostredníctvom rôznych
programov Dolného Rakúska

Po fázach vytvorenia a presadenia Obce21 je teraz poslednou ale istotne najdôležitejšou úlohou **dosiahnuté natrvalo zabezpečiť** a to:

- ďalším trvaním a ďalším rozvíjaním hodnôt v zmysle „trvanlivosti“,
- funkciami zúčastnených na Obci G21,
- využívaním Obce G21.

V rozsiahlej spoluúčasti občanov treba pokračovať aj po takomto vývojovom procese. K tomu je potrebné, aby sa **súlad medzi občanmi, správou a politikou stal pevnou súčasťou života obce.**

3. Zožat' ovocie Obce21

Obec21 je model, ktorý môže v obci vyvolať pozitívny vývojový posun a takýmto spôsobom podporí aj presadenie WIN stratégie Dolného Rakúska, ktorá predstavuje pre Dolné Rakúsko cestu k tomu, aby sa stalo vedúcim regiónom EÚ. Preto chce kraj tie obce, ktoré sa rozhodli pre Obec21 a takýmto spôsobom preberajú dôležitú rolu predjzdcov na ceste k trvale sa rozvíjajúcemu Dolnému Rakúsku, aj uviesť pred oponu a takýmto spôsobom povzbudiť ďalšie obce k tejto ceste vedúcej k budúcnosti. Pre tento účel sú v rámci Obce21 k dispozícii nasledujúce dodatkové ponuky, ktoré je možné dobrovoľne využiť.

3.1. Vyznamenanie Obce21

Vyznamenanie obce sa uskutočňuje podľa nasledujúcich kritérií:

- pozitívne vyhodnotenie procesu Obec21,
- ukončenie všetkých fáz procesov súčich na podporu pri splnení všetkých kritérií pre podporu.

Vyznamenanie sa uskutočňuje zásadne na dva roky a to podľa nasledujúcich kritérií:

Prvý raz po dokončení prvých troch fáz procesu (rozhodnutie, orientácia, plánovanie), to znamená po úspešnom vytvorení Obce21.

Druhý raz po presadení (presadenie I, presadenie II) programu opatrení G21.

Vyznamenanie sa môže znova uskutočniť každé **dva roky**, ak je obec naďalej žijúcim modelom v zmysle trvalých rozvojev pre spoločnosť.

Krajské pracovisko pre koordináciu obnovy dedín Agenda 21 poskytuje typy na inštrumenty alebo metódy, umožňujúce vždy znova získať vyznamenanie Obce21.

3.2. Klub G21

Získaním vyznamenania G21 pre obec sa stávate členom Klubu G21 Dolného Rakúska, čo je spojené s **výhodami, resp. ponukami** pre Vás:

- ďalšie dva roky podporované sprevádzanie Vášho vývojového procesu („sprevádzanie presadenia G21“),
- pozvania na podujatia, získanie informácií a podporu zo strany kraja Dolné Rakúsko,
- podpora Vašej práce s verejnosťou na posilnenie procesu,
- podpora pri seba vyhodnotení / v procese vlastného učenia sa,
- priebežný program ďalšieho vzdelávania G21 so špecifickými platformami na výmenu skúsenosti medzi cieľovými skupinami,
- prednosť informovanosti o možných následných programoch a o podpore projektov prostredníctvom Platformy pre odsúhlasenie Dolnorakúskeho programu pre obce.

3.3. Obec21 – súčasť siete

Podpísaním „Charty európsky miest a obcí na ceste k odolnosti voči budúcnosti“ (Charta z Aalborgu, 1994) bude Vaša obec prijatá do **celoeurópskej siete**, čo Vám popri pravidelných **informáciách o dôležitých projektoch, podujatiach a vývoji** umožní aj výmenu s inými lokálnymi a regionálnymi telesami. So záväzkami Aalborgu môžete ísť ešte o jeden krok ďalej a Váš vývojový proces aj vnútri európskej siete dokumentovať, aby ste ho urobili viditeľným pre iných. Krajské pracovisko pre koordináciu obnovy obcí Agenda 21 pritom za Vás prevezme koordinačné úlohy.

Rovnako Vás v dôsledku uskutočňovania Obce21 automaticky oficiálne vedú na spolkovej úrovni ako Obec Lokálnej agendy 21 a takto ste aj zapojení do celorakúskej siete – pozri k tomu aj www.nachhaltigkeit.at.

4. Kraj Dolné Rakúsko – Váš partner!

Akcia „Obec21“ úzko súvisí s prácami uskutočňovania WIN-stratégie Dolné Rakúsko (www.strategie-noe.at), rámcovej stratégie pre rozvoj kraja. Dopĺňuje WIN-stratégiu vkladom občanov na presadenie miestnych a regionálnych želaní a vízií pre 21. storočie.

Recept na úspech akcie „Obec21“ je pre nás často ešte málo známou oblasťou, ktorú treba odskúšať: iniciuje sa profesionálna účasť občanov, vytvára sa priestor pre skutočný rast, implementuje sa odvážne vedenie obce a sprevádzanie projektu a vstupuje sa na nové kreatívne cesty komunikácie a spoločnej práce. Kvalita má pritom prednosť pred kvantitou.

Vydať sa na cestu „Obce21“ vyžaduje odvahu ako od vedenia obce, tak aj od občanov a občianok. Túto odvahu Vám želim. Ide o Vašu budúcnosť – budete Obcou21, obcou s istou budúcnosťou!

Univ. Prof. DI Dr. Friedrich Zibuschka
vedúci skupiny pre usporiadanie priestoru, životné prostredie a dopravu

Komunikačným miestom pre všetky otázky, žiadosti a podnety k Obci21 je **Landesgeschäftsstelle für Dorferneuerung-Koordinierung Agenda 21 (Krajské pracovisko pre obnovu dediny – koordináciu agendy 21)**.

Podstatnou zložkou podpory zo strany kraja Dolné Rakúsko je, okrem finančnej a odbornej podpory, **sprevádzanie procesu** počas procesu Obec21. K tomu Vám poskytujeme ako sprievodcov pre obdobie celého procesu skúsených a kompetentných partnerov zo **Zväzu dolnorakúskeho kraja pre obnovu dedín a miest**. Títo Vás podporia už počas impulzu obce, pomôžu Vám dobre a bezpečne ukotviť proces v obci, poskytnú know-how pri vedení procesu a budú pri Vás stáť radou a činom pri prechode o fázy presadenia, aby Vás nakoniec so solídnym základom v časti Vašej vlastnej zodpovednosti za „Pokračovanie“ trvalého rozvoja Vašej obce opustili.

Aby sa vo všeobecnosti zabezpečila vysoká a objektívna úroveň kvality akcie „Obec21“, vyvinú a uskutočnia sa kritériá hodnotenia Obce21 v spolupráci s Krajskou akadémiou Dolného Rakúska (Niederösterreichische Landesakademie), rovnako Zväz pre obnovu dedín a miest (Verband der Dorf- und Stadterneuerung) vyškolí sprievodcov cez procesy výlučne pre starostlivosť o obce zúčastnené na Obci21. Pre ďalšie potreby sa všetky agendy (podpory, interné krajské odsúhlasovacie procesy atď.) vzťahujúce sa chod Lokálnej agendy 21 v Dolnom Rakúsku „Obec21“ nachádzajú na oddelení pre usporiadanie priestoru a regionálnej politiky **Krajského pracoviska pre obnovu obcí – koordinovanie Agendy 21**.

Táto príručka sa bude v ďalšom priebehu priebežne doplňovať informačnými listami (pozri prílohu). Ak máte o ne záujem, vyplňte prosím objednávací lístok v prílohe, príp. si ich objednajete cez internet. Ale cez www.gemeinde21.at máte tiež k dispozícii všetky potrebné a zaujímavé **informácie** (formuláre, materiály, kontaktných partnerov...) v priebehu celého dňa. Získať informácie je možné aj prostredníctvom NÖ Landesverband für Dorf- und Stadterneuerung (www.dorf-stadterneuerung.at).

Formuláre, pracovné dokumenty, šeky a pod. možno výlučne získať na www.gemeinde21.at, resp. ich možno objednať telefonicky (DI Alexandra Schlichting 02742/9005-14902, faxom (02742/9005-14170) alebo cestou mailu (post.gde21@noel.gv.at)!

Informačné listy (Infoblätter)

Pomocou Príručky pre Obec21 máte teraz v rukách podstatné podklady na presadenie Lokálnej agendy 21 v Dolnom Rakúsku. Popisuje pozadie akcie, poskytuje konkrétny ukazovateľ cesty obciam a vysvetľuje rámcové podmienky. Vzhľadom nato, že sa akcia Obec21 predsa len nachádza v procese permanentného vývoja, nie je tým všetko urobené. Aby sme Vás napriek tomu mohli priebežne zabezpečiť aktuálnymi informáciami, podrobnosťami k programu, ťažiskami obsahu, zmenami atď. budú k dispozícii Informačné listy G21.

Pôjde o témy:

G21 Zoznam kritérií
G21 Možnosti podpory
G21 a spojenia, adresy,...
G21 a princípy trvanlivosti
G21 a vyškolenie
G21 a vyhodnotenie
G21 a kooperačný partner
G21 a Aalborg
G21 a ...

Formuláre, pracovné materiály, šeky atď. možno získať výlučne na www.gemeinde21.at, resp. objednať telefonicky (DI Alexandra Schlichting 02742/9005-14902) alebo cez elektronickú poštu (post.gde21@noel.gv.at)!